

4
Abdulla Ş. 16.
Şaiq

TÜLKÜ HƏCCƏ GEDİR

Kiçik yaşlı uşaqlar və ibtidai sinif şagirdləri üçün

2015 - fond

Abdulla Şaiq

TÜLKÜ HƏCCƏ GEDİR

F. Koç. rii adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI
TINV. № 85787

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin
14 avqust 2001-ci il tarixli, 900 sayılı
əmrilə təsdiq və tövsiyə edilmişdir

Bakı-2001

Tülkü qocalmış idi,
Şikardan qalmış idi
Ov keçmirdi əlinə,
Ət dəymirdi dilinə.
Həftələrlə qalıb ac,
Dolanırdı yalavac.
Ova batmırdı dişi,
Yaman keçirdi işi.
Günü olmuşdu qara,
Düşündü, tapdı çara:
Təsbeh aldı əlinə,
Şal bağladı belinə,
Ayaqlarında çarıq,
Başında tirmə sarıq,
Çiynində atlaz əba,
Əlində zorba əsa.
Ağlayırdı, gedirdi
Çölləri seyr edirdi;

Olmuşdu mömin bəndə.
Çatdı böyük bir kəndə.
Kənd ağzında bir xoruz,
Eşələnirdi yalqız.
Gördü ki, tülkü lələ,
Girmiş başqa bir şəkə.
Gəlir təsbeh əlində,
Bir şal qurşaq belində,
Ayaqlarında çarıq,
Başında tirmə sarıq!
Çiynində atlaz əba,
Əlində zorba əsa.
Ağlayır, təsbeh çəkir,
Gözündən qan-yaş tökür...
Xoruz durub uzaqdan
Baxdı ona bir zaman.
Dedi:—A tülkü lələ,
Neçin girdin bu şəkə?
Yoxsa sənə, ey baba,
Üz veribdir bir bələ?
Tülkü başın salladı,
Hönkür-hönkür ağladı.
Dedi:—A məstan xoruz,
Gözləri mərcan xoruz!

Qocalmışam, düşmüşəm,
Sizi çox incitmişəm.
Məndən daha qaçmayın.
Dərdlərimi açmayın.
Daha üzüm qaradır,
Qəlbim dolu yaradır.
Halal-haram qanmadım,
Qocalığı anmadım.
Sizi tutdum hey, yedim,
Allah kərimdir!—dedim.
Yamanlıq olmuş işim,
Qanlar tökmüş bu dişim.
Mənim günahım çoxdur,
Halıma yanan yoxdur.
İndi həccə gedirəm,
Daha tövbə edirəm.
Xoruz dedi:—Baba can,
Sənə bu canım qurban!
Daha bəsdir, ağlama,
Ürəyimi dağlama!
Haqq yolunu bulmusan,
İndi mömin olmusan.
Qocalmışan, ay lələ!
Quyruğun var bir şələ.

Səni uzun yol yorar,
Məni özünlə apar.
Yolda qulluq edərəm,
Hər işinə gedərəm.
Tülkü baxdı həsrətlə!
Cavab verdi hörmətlə:
—Sağ ol, məstan xoruzum,
Sevimli, əmlək quzum.
Yollar uzun, burama,
Tez ol, gəl düş arxama.
Hər gün namaz zamanı
Sən verərsən azanı.

Xoruz oldu sevincək,
Qanad gərdi yelkən tək.
Qanadını çırparaq,
Uçub gəldi qaçaraq,
Öpdü əl-ayağını,
Üzünü, qulağını.
Boynunu dimdiklədi,
Ona min dil söylədi.
Tülkü - ağzında virdi -
Təsbehini çevirdi.
Ona həsrətlə baxdı;
Gözləri şimşək çaxdı.
Bir az söhbət etdilər,
Yola düşüb getdilər.

II

Gəldilər kəndə yaxın.
Toyuqlar axın-axın
Küçədə dənlenirdi,
Yem tapıb şənlənirdi.
Gördülər: tülkü lələ
Giribdir başqa şəkə:
İri təsbəh əlində

Bir şal qurşaq belində,
Ayaqlarında çarıq,
Başında tirmə sarıq,
Çiyində atlaz əba,
Əlində zorba əsa,
Gedir yol ilə birbaş,
Xoruz olmuş yoldaş...
Birdən qaqqıldaşdılar,
Bu hiyləyə çaşdılar.
Toyuq-xoruzdan biri
Gəldi bir az irəli
Dedi:—A lovğa tülkü,
Quyruğu darğa tülkü!
Yoxdur səndə mərhəmət.
Bizə verirsən zillət.
Gizli-gizli gecələr,
Kəndə girib bixəbər
Bizi çapır, çalırsan.
Hinə şivən salırsan.
Yoxmu bizim canımız?
Halalmıdır qanımız?
Etdik biz də bir tədbir,
Vardır yaxında çox “pir”

Onlara ip bağıladıq,
Nəzir verdik, ağladıq.
Kəsdik minlərcə qurban,
Verdik fəqirə ehsan;
Qəbul olmuş duamız,
Səni tutmuş ahımız.
Tülkü alışdı-yandı,
Əsasına dayandı;
Sonra başın salladı,
Hönlükür-hönlükür ağladı.
Dedi:—Düzdür, can xoruz,
Gözləri mərcan xoruz!
İndi üzüm qaradır,
Qəlbim dolu yaradır...
Yamanlıq olmuş işim,
Daşa dəysin bu dişim.
Qocalmışam, düşmüşəm,
Sizi çox incitmişəm.
Daha tövbə edirəm,
İndi həccə gedirəm...
Bu işə mat qaldılar,
Tülküyə yan aldılar.
Çaşdılar bu sözlərə.

Qan-yaş doldu gözlərə.
Söylədilər:—Ay lələ!
Qurban bu şirin dilə!
Xasiyyətin dəyişmiş,
Nə gözəl işdir bu iş!
Amandır, tülkü lələ,
Bizi apar özünlə.
Tülkü dedi:—Nə olar,
Gəlin, gəlin, balalar!
Uçub gəldi cümləsi;
Toyuq-xoruzun səsi
Çulğaladı hər yanı -
Kəndi, çölü, ormanı.
Bir xoruz oldu zirək
Uçdu dama sevincək:
—Quqquluqu!-çəkdi car,-
Olduq bizlər bəxtiyar:
Aydın olsun gözünüz,
Gəlin, görün özünüz -
Tülkü olub peşiman,
Tökməyəcək bir də qan.
Mömin olmuş bu kişi,
Bizimlə yoxdur işi;

Ağlayır - tövbə edir,
Birbaşa həccə gedir.
Kənddə toyuq-cücələr,
Bundan tutunca xəbər
Bir-birinə baxışdı,
Küyə düşdü, axışdı;
İşi doğru bildilər,
Uçub-qaçıb gəldilər.
İnandılar tülküyə,
Peşiman olmuş, —deyə
Biri öpür əbasın,
Biri dəmir əsasın.
Biri təsbeh, sarıği,
Biri kirli çarığı.
Batmış hamı sevincə,
Gülürlər incə-incə.
Gətirdilər duz-çörək,
“Dərə xəlvət, tülkü bəy”
Dururdu kefi çox saz,
Baxırdı saymaz-saymaz.
Bir az söhbət etdilər,
Yola düşüb getdilər.
Çovuş oldu birisi,

Basdı kəndi cır səsi.
Keçdi dəstə başına,
Papaq endi qaşına.
Əlində uca bayraq,
Oxuyurdu o şaqraq.
Dəstə şən, təmtəraqla
Gedir çovuş, bayraqla,
Tülkü düşmüş irəli,
Arabir dönüb geri
Gizli-gizli baxırdı,
Ağzından su axırdı.
Sanki ölçüb-biçirdi,
Köklərini seçirdi.
Kəsilməşdi taqəti,
Gözləyirdi fürsəti.
Getdilər bir az daha,
Çatdılar bir səhraya.
Tülkü dayandı, durdu,
Başladı hiylə qurdu,
Dedi: —Ay canım xoruz:
Gözəl məstanım xoruz!
Namaz vaxtıdır, dayan,
Çıx ağaca ver azan.

Alıb tez dəstəmazi,
Qılaq burda namazı.
Xoruz çıxdı - ucadan
Verdi gözəl bir azan.
Tülkü dedi: —Tez durun,
Namaz üçün səf qurun!
Olsun xoruz pişnamaz,
Daha başlansın namaz!
Bağırdılar:—Yox, olmaz,
Bizim cinsə yaraşmaz.
Əslində pişnamazlıq
Sənin şəninə layıq!
Tülkü dardı özünü,
Turşutdu üz-gözünü,
Dedi:—Məndən çəkin əl!
Olmuşam çox bədəməl.
Öldürmək olmuş işim
Qanlar tökmüş bu dişim.
Mənim kimi yaramaz
Olarını heç pişnamaz?
Arıq xoruzun biri
Gəlib keçdi irəli.
Tülkü baba yanladı,

Səfləri sahmanladı.
Kökləri düzdü sona,
Ürəyi yana-yana
Hiyləni saz eylədi,
Durdu belə söylədi:
—Mən keçmişəm ən sona,
Ürəyim dönmüş qana
Yalvarıram: yaradan
Keçsin günahlarımdan.
Peşimanam işimdən,
Bezaram keçmişimdən.
Artıq tövbə etmişəm,
Ağlamaq olmuş peşəm.
Siz namazı başlayın,
Məni bir ölü sayın.
Deyib oturdu yerə,
Ağladı birdən-birə.
Səflər coşub-daşdılar,
Namaza qalxışdılar.
Dörd səf düzölmüş idi,
Gözlər süzölmüş idi.

Pişnamaz dedi:—Quqqu!
 Azançı:—Quqquluqu!
 Oxundu qısa dua,
 Əyildilər torpağa,
 Tülkü qaldırdı başın,
 Atdı möminlik daşın.
 Baxdı ora-buraya,
 Göz gəzdirdi sıraya.
 Od parladı gözündən,
 Yaman çıxdı özündən.
 Sahmanladı işini,
 İtilədi dişini.
 Atdı təsbeh, əbanı,
 Sarığı, həm əsanı.

Baxdı o yan-bu yana,
 Dik atıldı meydana.
 Yırğalandı quyruğu,
 Boğdu on beş toyuğu...
 Duyub o yerdə qalan,
 Qurtardı tülküdən can.
 Uçdu hərə bir yana -
 Düzə, çölə, ormana.
 Çölü basdı qışqırıq,
 Qopdu böyük fışqırıq.
 Tülkü işin bitirdi,
 Ovlarını gətirdi,
 Çıxdı bir göy yamaca,
 On gün yedi doyunca.

Abdulla Şaiq

TÜLKÜ HƏCCƏ GEDİR

Məsləhətçi: f.e.d., professor Y. Seyidov

Yenidən işlənmiş nəşrin redaktoru: Z. Cəfərov

Bədii redaktoru: D.İsmayılov

Texniki redaktoru: V. Seyidova

Rəssamı: S.Vlasova

Kompüter dizaynı: T. Miftahətdinova

Korrektoru: N.Həbibov

Buraxılışa və yayıma məsul: A.İbrahimov

Yığılmağa verilmiş: 07.07.2001. Çapa imzalanmış: 15.07.2001
 Kağız formatı: 60x84 1/16. Şerti ç/v1. Sifariş № 601. Tirajı 10000 ədəd
 “Günün səsi” ictimai-siyasi qəzeti redaksiyasının kompüter
 mərkəzində yığılıb səhifələnmiş,
 “CBS Polygraphic Production” firmasının mətbəəsində çap olunmuşdur.

